

Små prøvelser

Ugens vers

"Bliv blot vrede, men synd ikke. Lad ikke solen gå ned over jeres vrede" (Ef 4,26).

Introduktion

Selv de allerbedste hjem vil fra tid til anden opleve tidspunkter med kamp og strid. Det er bare en af tilværelsens kendsgerninger i en syndig verden. Små ting, som fx hvis tur det er at gå ud med affald, eller om din teenagedatter har lavet sine lektier, eller din søn har udført sine pligter, kan være irriterende, men småting, som i reglen kan løses uden store problemer. Men andre spørgsmål kan true med at ødelægge familielivet. En svigermors indblanding og manipulation kan ødelægge en kvindes ægteskab og sundhed; en psykisk syg far, som misbruger sine børn; en søn, som forlader al sin religiøse opdragelse og lever et løssluppet liv; eller en datter, som bliver narkoman.

Gentagne gange bliver vi i Det Nye Testamente opfordret til at elske hinanden (Joh 13,34; Rom 12,10), leve i fred og harmoni med hinanden (Rom 15,5; Hebr 12,14), være tålmodige, venlige og milde over for hinanden (1 Kor 13,4), sætte andre højere end os selv (Fil 2,3) og bære hinandens byrder (Ef 4,2). Alt dette er selvfølgelig lettere sagt end gjort, også over for vores egne familiemedlemmer. I denne uges studium skal vi se på, hvordan vi kan formilde situationer med små prøvelser, især inden for familien.

Ugens tekster

- Matt 7,5
- Ef 1,7
- Fil 2,4-8
- Ef 4,26-27
- Jak 1,19-20
- Kol 3,19
- Matt 7,12

Konflikter

Matt 7,5
Ordsp 19,11

Hvilke to vigtige principper kan hjælpe os til at undgå konflikter med andre?

Ordsprogenes Bogs forfatter gør sig en meget klog observation: "At yppe kiv er som at give vand frit løb; hold inde, før striden bryder løs!" (Ordsp 17,14). Når en konflikt først er startet, kan den være meget vanskelig at afslutte. Ifølge Rom 14,19 kan vi afværge konflikter ved at stræbe efter to ting: det, der tjener freden, og det, der opbygger os. Disse principper er mindst ligeså vigtige inden for familien.

Nogle gange i en konflikt kan det blødgøre den anden part, hvis man erkender sit ansvar. Tag et skridt tilbage og overvej, om det hele er et skænderi værd. Ordsprogenes Bog siger: "Et menneskes klogskab får ham til at holde igen på vreden, han sætter en ære i at bære over med overtrædelser" (Ordsp 19,11). Tænk også over, hvilken forskel den igangværende konflikt vil gøre for dit liv om tre dage. Og endnu bedre, hvilken indflydelse vil den have om fem eller ti år? Hvor mange ægteskaber har ikke oplevet vanskelige perioder på grund af noget, som senere syntes ubetydeligt?

I stedet for at lade en konflikt trække ud i lang tid, bør du, når du taler med den anden person, en ægtefælle, et barn, en ven, en kollega, forsøge tydeligt at definere problemet eller spørgsmålet og holde dig til sagen. Konflikter kan ofte blive værre, når det spørgsmål, der startede konflikten, går tabt i vrede ord. Og i mellemtiden blandes tidligere konflikter og krænkelser ind i det hele, og dette kan være dræbende, især i et ægteskab. En måde at få en bedre og blødere start på en diskussion er at bekræfte jeres forhold. Lad den anden person vide, at du virkelig bryder dig om vedkommende og jeres forhold til hinanden. Når du har givet udtryk for dine positive følelser, kan du gå videre med det spørgsmål, konflikten drejer sig om. Men vær forsigtig med at bruge ordet "men". Hvis man begynder med en positiv tanke og dernæst siger "men", ophæves det, der lige er blevet sagt. Når du først har delt dine følelser, skal du lytte til den anden parts synspunkter, tænke over, hvad han eller hun har sagt, og kun da komme med et løsningsforslag, som har alles bedste for øje (Fil 2,4-5).

Til at
tænke over

Tænk tilbage på tidligere konflikter i dit liv, som nu virker tåbelige og meningsløse. Hvad kan du lære fra de erfaringer, som kan hjælpe dig til at forhindre, at noget lignende sker igen?

Nogle principper for ægteskabet

Ægteskabet er ligesom sabbatten en gave, som Gud gav menneskene helt tilbage i Edens have. Som syvendedagsadventister ved vi, hvad sjælefynden har gjort og gør for at ødelægge både sabbatten og ægteskabet. Selv de bedste ægteskaber oplever fra tid til anden konflikter.

Her er nogle få principper, som kan hjælpe ægtepar igennem sådanne konflikter.

Ef 1,7

Hvilket vigtigt princip finder vi her, som må være en del af ethvert ægteskab?

Du må lære at tilgive, især når din ægtefælle ikke fortjener det. Alle kan tilgive nogen, der fortjener det. Det er egentlig slet ikke tilgivelse. Sand tilgivelse er at tilgive dem, som ikke fortjener det, ligesom Gud i Kristus tilgiver os. Vi må gøre det samme. Ellers vil vores ægteskab, hvis det overlever, hvad det sandsynligvis ikke gør, føles som et helvede.

Rom 3,23

Hvilket afgørende princip fremsættes her?

Du må acceptere, at du er gift med en synder, med en, som til en vis grad er blevet ødelagt både følelsesmæssigt, fysisk og åndeligt. Find dig i det. Accepter din ægtefælles fejl. Bed dig igennem dem. Måske er du nødt til at leve med dem; men du behøver ikke hele tiden at tænke på dem. Hvis du gør det, vil de sluge dig levende. En hellig og fuldkommen Gud accepterer os gennem Kristus, som vi er. Du, som næppe selv er hellig og fuldkommen, må gøre det samme over for din ægtefælle.

Fil 2,4-8

Hvilket andet vigtigt princip finder vi i denne tekst? Hvordan kan vi bruge det, ikke kun i ægteskabet, men i alle potentielt vanskelige forhold?

Vredens plads i konflikter

Hvem har ikke oplevet at blive vred på et eller andet tidspunkt? Det, der gør det vanskeligt er, når vreden rettes mod et familiemedlem. I tillæg til at nægte at tilgive, kan vrede være en gift, som vil forårsage stor smerte og lidelse ikke alene i hjemmet og familien, men i alle former for medmenneskelige forhold.

Ef 4,26-27
Præd 7,9

Hvordan kan vi skelne mellem vrede som en følelse og vrede som synd? Hvad er forskellen?

Jak 1,19-20

Hvad siger Jakob, som bør gælde for os i alle situationer, men især når det handler om familiemedlemmer, hvis handlinger og holdninger gør os vrede?

Hvis du er vred over noget, bør du i stedet for at lade det hænge over dit hoved som en sort sky forsøge at vende det til noget positivt. Bed for dem, der sårer dig og overfuser dig. Tilgiv dem og blive til en velsignelse for dem. Det vil helt sikkert ikke være let til at begynde med; men når du tager beslutningen og holder fast ved den, vil Gud tage sig af resten.

Nogle gange ligger årsagen til vores vrede i de hjem, vi voksede op i. Vrede mennesker kommer ofte fra vrede familier, fordi de lærer af deres rollemodeller og overtager den samme opførsel i deres egne hjem og ender med at give det videre til deres egne børn. Nogle gange skyldes vrede uopfyldte behov eller jalousi, som det var tilfældet med Kain, hvor det førte til, at han slog sin bror ihjel.

Det kan godt være, at du har god grund til at være vred, men lad være med at bruge det som en undskyldning for at blive ved med at være vred. Lad være med at ignorere det eller forsøge at retfærdiggøre det. Bed i stedet Gud om hjælp til at behandle det på en positiv måde. Apostlen Paulus giver os et godt råd: "Lad dig ikke overvinde af det onde, men overvind det onde med det gode" (Röm 12,21).

Til at
tænke over

Vi har alle ting, der gør os vrede, nogle gange i en sådan grad, at det gør ondt. Og nogle gange er vores vrede måske forståelig. Spørgsmålet er, hvordan vi med Guds hjælp kan undgå at lade den vrede gøre både os selv og andre omkring os ulykkelige?

Konflikt, mishandling, magt og kontrol

Af og til kan uløste konflikter og vrede udvikle sig til et meget negativt, ødelæggende og til og med voldeligt forhold. Mishandling kan forekomme i mange udgaver – fysisk, verbalt, følelsesmæssigt, psykisk, seksuelt, etc. Men enhver form for mishandling står i direkte modsætning til det centrale princip i Guds rige – uselvvisk kærlighed.

1 Joh 4,7-8
Kol 3,19

Hvilke vigtige lærdomme mht. medmenneskelige forhold finder vi i disse tekster?

"Mænd, elsk jeres hustruer, og vær ikke hårde mod dem" (Kol 3,19). Ordet "hårde" henviser på originalsproget græsk til at være vred eller bitter på sin ægtefælle, så det forårsager smerte, intenst fjendskab og had udtrykt over for den anden. Paulus gør det meget tydeligt, at en ægtefælle ikke må være fjendtlig eller brutal. Følelsesmæssig, seksuel og fysisk mishandling er ikke acceptabelt for en kristen ægteemand. Paulus gør det klart, at kærligheden er tålmodig og mild, den misunder ikke, praler ikke, er ikke stolt, gør intet usømmeligt, søger ikke sit eget, hidser sig ikke op, bærer ikke nag, glæder sig ikke over uret, men over sandheden. Kærligheden beskytter altid, tror altid, håber altid og bevarer altid. Ingen af de egenskaber, der beskriver kærlighed, kommer i nærheden af at tolerere eller godtage mishandling i nogen form eller grad.

I et sundt forhold føler begge parter sig beskyttede og trygge, vrede kontrolleres på en sund måde, og det er normen at tjene hinanden. Ofte vil de, der udsættes for mishandling, føle skyld, at de er ansvarlige for at have provokeret deres mishandler eller på en eller anden måde fortjener den mishandling, de udsættes for. Mishandlerne er ofte kontrollerende og kan få deres ofre til at føle sig ansvarlige. Sandheden er, at ingen fortjener at blive mishandlet af et andet menneske, og mishandleren er ansvarlig for sine valg og handlinger. Den gode nyhed er, at Bibelen tilbyder trøst, ikke skyld, til dem, der udsættes for mishandling. Hvis problemet er for stort, skal man ikke være bange for at søge hjælp udefra.

Til at tænke over

Hvor er det tragisk, at nogle kulturer nærmest godkender mishandling af kvinder. Hvordan kan kristne gå fri af den slags kulturelle normer?

Tilgivelse og fred

Matt 7,12

Tænk over alle de situationer i dit eget liv, både i og uden for familien, hvor du har brug for at følge dette princip. Skriv ned, hvilke situationer det måtte være, og beslut dig for, hvordan du i hver enkelt situation i tro kan følge det.

Hebræerbrevets forfatter skrev: "Stræb efter fred med alle og efter den helligelse, uden hvilken ingen kan se Herren" (Hebr 12,14). Selv når vi gør alt det, der er nødvendigt, vil der være nogle mennesker, der har såret os, som stadigvæk ikke vil lytte og ændre deres opførsel. Måske vil nogle komme med en undskyldning; men andre vil ikke. Uanset, så er det til vores egen fordel, især hvis det drejer sig om et familiemedlem, at vi vælger tilgivelsens vej, som vi talte om tidligere.

Faktisk er tilgivelse en væsentlig del af konfliktløsning, især inden for familien. Når en person synder imod os, elsker Guds fjende at opbygge en mur imellem os og vedkommende, en vejspærring, som forhindrer os i at elske vedkommende på samme måde, som Kristus elsker os. Tilgivelse er et valg, som vi må foretage for at komme uden om den vejspærring.

"Vi får ikke tilgivelse, *fordi* vi tilgiver, men *ligesom* vi tilgiver.

Grundlaget for al tilgivelse findes i Guds kærlighed, som vi ikke har gjort os fortjent til; men i vores opførsel over for andre viser vi, om vi har tilegnet os denne kærlighed. Derfor siger Kristus: 'For den dom, I dømmes med, skal I selv dømmes med, og det mål, I måler med, skal I selv få tilmålt med' (Matt 7,2)" (Ellen White, *Lys over hverdagen*, 2. bind, s. 45).

Hvis det er os selv, der er skyldige, må vi forsøge at genoprette det brudte forhold til en anden person. Det kan betyde, at du skal opsøge den anden og fortælle vedkommende, at du angrer det, du gjorde, og bede om tilgivelse. Det er, hvad Jesus sagde: "Når du derfor bringer din gave til alteret og dér kommer i tanker om, at din broder har noget mod dig, så lad din gave blive ved alteret og gå først hen og forlig dig med din broder; så kan du komme og bringe din gave" (Matt 5,23-24). Det er godt, når nogen, der har såret os, undskylder og beder om tilgivelse. Det samme er tilfældet, når vi viser den samme omsorg for andre.

Hvordan hjælper det dig til at tilgive andre, at du husker alt det, du selv er blevet tilgivet for?

Til at tænke over

Til videre studium

"Alt for ofte står forældre ikke sammen i styringen af deres familie. Faderen, som kun er lidt sammen med sine børn og uvidende om deres temperaments særheder og tendenser, er hård og streng. Han kan ikke kontrollere sit temperament, men korrigerer med lidenskab. Det ved barnet, og i stedet for at dæmpe barnet ned fylder straffen det med vrede. Moderen tillader nogle gange forseelser at gå upåtalet hen, mens hun andre gange straffer hårdt. Børnene ved aldrig, hvad de kan forvente og fristes til at se, hvor langt de kan gå i deres ulydighed uden at blive straffet. På den måde sås ondskabsfrø, der vil spire og bære frugt" (Ellen White, *The Adventist Home*, s. 314-315).

"Hjemmet skal være centrum for den reneste og mest ophøjede hengivenhed. Fred, harmoni, hengivenhed og lykke bør ihærdigt opelskes hver dag, indtil disse værdifulde ting bor i hjertet hos alle dem, der udgør familien. Kærlighedens plante må nøje plejes, ellers dør den. Ethvert godt princip må opelskes, hvis vi ønsker, at det skal trives i vores sjæl. Det, Satan planter i hjertet – misundelse, jalousi, onde antagelser, fordomme, selviskhed, begær og forfængelighed – må rykkes op med rod. Hvis disse onde ting får lov til at forblive i vores sjæl, vil de bære frugt, som vil gøre mange urene. Hvor er der mange, som dyrker de giftige planter, der dræber kærlighedens dyrebare frugter og forurener sjælen!" (*Ibid*, s. 195-196).

Spørgsmål til
drøftelse

1. Læs følgende citat fra en artikel om ægteskab. "For vi har ikke en ypperstepræst, der ikke kan have medfølelse med vore skrøbeligheder, men en, der er blevet fristet i alle ting ligesom vi, dog uden synd' (Hebr 4,15). På samme måde som Kristus satte sig i vores sted for bedre at kunne forstå os, bør vi gøre det samme over for vores ægtefælle. Forsøg at se enhver given situation ikke kun fra din egen synsvinkel, men også fra din ægtefælles. Se, hvordan han eller hun betragter situationen, hvordan den påvirker ham eller hende, og hvorfor han eller hun føler, som de gør. Dette princip kan nå langt i at mildne vanskelige situationer." Hvordan kan vi anvende dette princip på alle områder, hvor der potentielt kunne opstå konflikter med andre?
2. Drøft i klassen spørgsmålet: "Er vrede altid en synd?" Begrund dit synspunkt.

Aktiviteter og dialog

Guds Ord

- Læs Matt 6,12.14-15; 7,1-2; Luk 6,37; Rom 2,1; Joh 8,7.
 - Hvad er det modsatte af tilgivelse?
 - Er det let eller svært at tilgive?

Klassens aktiviteter

Tal om begrebet "aktiv lytten". Inviter fx en person, som har sat sig ind i denne metode til konfliktløsning og kan give gode eksempler til drøftelse.

Personligt kristenliv

- Føler du, at du aldrig gør det godt nok – for Gud, for din ægtefælle, dine familiemedlemmer, for dine venner?
- Oplever du, at dine personforhold hele tiden er præget af følelsen af, at det er nødvendigt for dig at præstere for at blive accepteret?

Mødet med dagligdagen

- Tænk ærligt efter: hvor ofte har du i denne uge fældet moralsk dom over et andet menneske, dets handlinger, ord, tanker eller motiver?
- Vil du selv ønske at blive vurderet efter samme målestok?

Uddybende spørgsmål

- Én af de mest betydelige faktorer i nedbrydning af et venskabsforhold, fx i ægteskabet eller familien, er følelsen af at være under konstant dom, at være til stadig vurdering.
- Hvad kan vi gøre, for at mennesker føler sig hjemme i menigheden, altså ikke føler, at de konstant skal leve op til noget eller er til vurdering – når vi samtidig ønsker, at vi alle skal gøre vort bedste for at leve op til Guds kald om lydighed mod hans bud og tjeneste for andre?

Ord og udtryk

- Ordet "retfærdiggørelse" (Rom 2,13; 3,20; 5,1 m.fl.) betyder egentlig at "blive frikendt" i en retssag. Når det bruges af Paulus om vores frikendelse for Guds domstol, indeholder begrebet et paradoks. Vi frikendes nemlig ikke, fordi vi er uskyldige. Alle har nemlig syndet og står skyldige for Guds domstol (jf. Rom 3,23). Vi frikendes altså ikke af fortjeneste, men udelukkende af nåde.

